

تهران «ارزان»؟

مراد شیرین
m_shirin@yahoo.com

گزارش چند روز پیش «واحد آگاهی اکونومیست» (EIU)، شرکت معتبر تحقیقات اقتصادی، در مورد مخارج زندگی برای پرسنل شرکت‌های بین‌المللی، تهران را به عنوان ارزانه‌ترین شهر بزرگ جهان اعلام کرد! در این گزارش قیمت کالاهای متفاوت، مانند بهای یک لیتر شیر، مخارج یک اتوموبیل در طول یک سال، کرایه ماهانه‌ی یک آپارتمان دو اتاق خوابه و اجناس و خدمات دیگر مقایسه شده و سپس شهرهای مورد بررسی جدولبندی شدند.

برای مثال، قیمت یک لیتر شیر در دهلی نو ۳۵ سنت بوده، ولی در رم (ایتالیا) یک دلار و ۳۵ سنت - یعنی بیش از ۳/۵ برابر. با در نظر گرفتن تمامی این مخارج در ۱۳۴ شهر در پنج قاره، این شرکت توکیو را گرانترین و تهران را ارزانه‌ترین شهرهای جهان نامید. با استفاده از این روش، یعنی مقایسه قیمت‌ها در سطح جهانی بدون در نظر گرفتن میزان حقوق‌ها در تک تک کشورها، این گزارش نشان می‌دهد که تهران از همه‌ی شهرهای بزرگ جهان، حتی در دیگر نقاط آسیا و همچنین آفریقا و آمریکای لاتین، «ارزانتر» می‌باشد.

اینکه از بین این ۱۳۴ شهر تهران در رأس صد و سی و چهارم قرار دارد نمایانگر وضعیت وخیم اقتصادی ایران می‌باشد. در وحله‌ی نخست، ضعف ریال در مقایسه با ارزهای دیگر بین‌المللی، قیمت‌های کالاهای تهران (و کل ایران) را کمتر از دیگر شهرها نشان می‌دهد. ولی ضعف ریال خود صرفاً یک جنبه از بحران تاریخی و ساختاری و سرمایه‌داری در ایران بوده که به دنبال بیست و چهار سال جنگ، تعدیل و بازسازی، ملی کردن و خصوصی سازی، چپاول، ندانم کاری، عدم تجدید تکنولوژی، و بسیاری دیگر از اقدامات اشتباه و دیررس این رژیم، وخیمتر شده است. به این دلیل حجم فعالیت اقتصادی ایران، درآمد ناخالص داخلی، در حال حاضر ۳۰ درصد پایین تر از آخرین سال‌های رژیم شاه می‌باشد!

ولی این گزارش برای استفاده‌ی شرکت‌های بین‌المللی، که برای محاسبه‌ی مخارج، حقوق‌ها و بن‌های پرسنل خود در کشورهای متفاوت نیاز به «مقایسه‌ی برابر» به دلار، یورو و یا پوند دارند، نگاشته شده است. برای کارگران و دیگر اقشار تحت استثمار ایران مخارج زندگی، در مقایسه با حقوق‌ها در تهران (و یا ایران)، بسیار گران می‌باشند! این «ارزانی» نبوده که منجر می‌شود که تعداد وسیعی از کارگران و کارکنان مجبور شوند که دو شیفت کار کنند و یا دو یا سه جا مشغول به کار شوند! این «ارزانی» نبوده که حدود ۳۰۰٫۰۰۰ زن تهیدست را وادار به تن فروشی صرف امرار معاش خود و خانواده کرد است! این «ارزانی» نبوده که منجر به استثمار بی رحمانه‌ی دهها هزار کودک در کارخانه‌ها، کارگاهها، مغازه‌ها و غیره می‌شود - استثماری که زخم‌های فیزیکی و روانی آن هیچگاه آن کودکانی که بلوغ نرسیده اند را ترک نخواهند کرد! و این «ارزانی» نبوده که منجر به فاجعه‌ی بسیار دردناک خانواده‌های کارگری و تهیدست بوده که دیگر نتوانسته از کودکان خود نگهداری کرده و ۲۰۰٫۰۰۰ از آنان را به صورت «کودکان خیابانی» رها کرده‌اند!

مضافاً، در کشوری که شاخص رسمی تورم ۱۷ در صد و رقم واقعی آن چندین درصد هم بیشتر هست، ما با پدیده‌ی حقوق‌های معوقه در سطح وسیع و برای مدت بسیار طولانی مواجه می‌باشیم! این عده کارگران و کارکنان «ارزانی» تهران (و یا ایران) صرفاً یک «جوک» زنده می‌باشد! گزارش «واحد آگاهی اکونومیست» فقط شکاف بین دنیای سرمایه‌داران و کارگران را به خوبی نشان می‌دهد. واقعیات روزانه‌ی زندگی بخش وسیعی از توده‌ها (بین ۱۵ تا ۵۶ در صد بنا به منبع!) که زیر خط فقر قرار دارند، بیکاران (بین ۱۸ تا ۲۳ در صد بنا به منبع)، کارگران و کارکنانی که حقوقشان با میزان تورم افزایش نیافته، زنان غیر بورژوا، دانشجویان و جوانان و دیگر اقشاری که کار مزدی دیگران را استثمار نکرده، چیزی جز گرانی غیر قابل تحمل نشان نمی‌دهد. در سراسر جهان برای کارگران و توده‌های تحت استثمار همه‌ی شهرها گران می‌باشند!

۱۱ مرداد ۱۳۸۲ - ۲ اوت ۲۰۰۳

<http://www.kargar.org/>